

010000, Астана қаласы, Үкімет үйі

010000, город Астана, Дом Правительства

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына
(тізім бойынша)**

2023 жылғы 22 қыркүйектегі № ДС-340 хатқа

Құрметті депутаттар!

Ауыл шаруашылығы техникасының (бұдан әрі – АШТ) отандық нарығына қатысты депутаттық сауалды қарастырып, мынаны хабарлаймын.

Өндірісті оқшаулау және АШТ паркін жаңарту мәселелері бойынша

Үкіметтің АШТ-ның өз өндірісін және өнеркәсіптік кооперацияны ұлғайту бойынша қабылдаған шараларының нәтижесінде бірқатар ірі әлемдік компаниялар («Ростсельмаш» ЖШҚ, «Петербург трактор зауыты» АҚ (Ресей), «Гомсельмаш» ААҚ, «МТЗ» ААҚ, «БобруйскАгромаши» ААҚ (Беларусь), Lovol Heavy Industry, YTO Group Corporation, Shandong Wuzheng Group, Dongfeng Agricultural Machinery (ҚХР), CLAAS Gmh (Германия), SDF Group (Италия), PÖTTINGER Landtechnik GmbH (Австрия) өз өнімдерін Қазақстан аумағында локализациялаған.

Отандық зауыттарда әртүрлі қуаттылықтағы тракторлардың 10 бренді, астық және жем жинайтын комбайндардың 5 бренді игерілді. 10 кәсіпорын қосалқы АШТ мен жабдықтарын шығарады.

Ағымдағы жылғы 8 айда 3,6 мыңға жуық трактор (өткен жылға қарағанда 33% - га өсім) және 1 мың комбайн (63% - га өсім) өндірілді. Бүгінгі таңда отандық өндірушілер тракторлар нарығының 88% және комбайндардың 75% қамтиды.

Бұдан басқа, өнеркәсіптік құрастыру туралы келісімдерге сәйкес ауыл шаруашылығы машиналарын жасау кәсіпорындары үшін оқшаулауды тереңдету және өндірушілердің жаһандық тізбегіне енгізу бойынша қарсы міндеттемелер көзделген.

Осыған байланысты, өнеркәсіптік алаңдарда компоненттік база, аспалы және тіркеме жабдықтар өндірісі жолға қойылды, кабиналарды дайындау, дәнекерлеу және бояу бойынша операциялар игерілді, металды өңдеу және конвейерлік құрастыру бойынша өндірістік желілер, сондай-ақ компоненттер мен жинақтауды дайындау бойынша басқа да қуаттар іске қосылды.

Сондай-ақ, ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерге арналған техника паркін жаңарту үшін Өнеркәсіпті дамыту қоры, Қазагроқаржы және Жасыл Даму желісі бойынша жеңілдікті лизингтік қаржыландырудың бірқатар тетіктері (10 жылға 6-7% - бен) енгізілді.

Осы бағдарламалар бойынша жалпы айналымы револьверлік негізде жүргізілетін шамамен 100 млрд теңге қарастырылған. Бүгінгі таңда олар бойынша 2,4 мыңға жуық АШТ қаржыландырылды.

Осылайша, қабылданып жатқан шаралар ішкі өндірісті дамытуға, халықты жұмыспен қамтуға, АШТ-ны жаңартуға бағытталған.

Кәдеге жарату төлемін жою және импортты қолдау мәселелері бойынша

АШТ - ға кәдеге жарату алымына (бұдан әрі – КЖА) қатысты бұл төлем өндірісті ынталандыру тетігінің болуына байланысты отандық өндірістің тракторлары мен комбайндарының құнына енгізілмейтінін атап өту қажет.

Қазақстанда аналогтары өндірілмейтін импорттық техникаға да (*картон жинайтын комбайндар, жүзім жинайтын комбайндар және т.б.*) КЖА қолданылмайды.

Сонымен қатар, 2022 жылы КЖА ставкалары 50% - ға төмендетілді.

Бұл ретте, КЖА қаражатын пайдалану шеңберінде жеңілдетілген автокредиттеуді қаржыландыру, автобус паркі мен ауыл шаруашылығы техникасын жаңарту бағдарламалары іске қосылғанын атап өткен жөн.

Осыған байланысты КЖА жою туралы мәселе қазір кезде қарастырылмауда.

Сондай-ақ, «Өнеркәсіптік саясат туралы» Заңға сәйкес Үкімет импортқа тәуелділікті қысқарту бойынша жоспарлы жұмыс жүргізуде.

Баға қалыптастыру мәселесі бойынша

Түпкілікті АШТ-ға баға белгіленуі машина жинақтары мен материалдарын, логистиканы, коммуналдық қызметтерді, салықтар мен алымдарды, басқа да шығындарды сатып алу бағасын ескере отырып қалыптастырылады.

2022 жылы АШТ бағасының өсуі әлемдегі геосаяси және тұрақсыз экономикалық жағдайға байланысты болды.

Құрамдас бөліктердің негізгі жеткізушілері ТМД және Қытай елдерінің өкілдері болып табылады. Енгізілген санкциялардың салдарынан валюта құнының өсуі және компоненттерді жеткізушілердің өзгеруі орын алды, бұл олардың құны мен логистикалық шығындарын арттырды және тұтастай алғанда өнімнің өзіндік құнына әсер етті.

Сонымен қатар, ағымдағы жылдың 1 қыркүйегіндегі жағдай бойынша көптеген өндірушілер бойынша отандық өндірістің тракторлары мен комбайндарына бағаның төмендеуі байқалады.

Тракторлар. Төмендеу 38 модель бойынша орта есеппен 18% - ға байқалды, 7 модель бойынша өндірушілер бағаны өзгеріссіз ұстай алды, 5 модель бойынша бағалар орта есеппен 10,5% - ға өсті.

Комбайндар. Сатып алынатын негізгі 9 модель бойынша төмендеу орташа есеппен 20,6% - ға, еуропалық брендтердің 5 моделі бойынша бағалар орта есеппен 15,7% - ға өсті.

Қазіргі уақытта бренд иелері мен өндірушілер компоненттерді жеткізудің балама логистикалық тізбегін құрды, осыған байланысты бүгінгі күні бағаның күрт өсуі болжанбайды.

Сондай-ақ Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі және басқа да бақылаушы мемлекеттік органдар (*Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігі, Жоғары аудиторлық палата, Бас прокуратура*) тарапынан тұрақты негізде АШТ өндірушілерінің қызметіне, оның ішінде баға белгілеу мәселелері бойынша талдау және тексеру іс-шаралары жүргізіледі.

Жалпы, осы бағыттағы жұмыс жалғасатын болады және Үкіметтің ерекше бақылауында.

Ә. Смайылов

Тізім:

«Ауыл» ХДПП партиясы фракциясының депутаттары:

Е. Саурықов,
А. Баққожаев,
Н. Арсютин,
Қ. Әбден,
А. Зейнуллин,
Т. Серіков.

«АМАНАТ» партиясы фракцияның депутаттары:

М. Ескендіров,
Б. Нажметдинұлы,
Ұ. Тұмашинов.